

25 Σεπτεμβρίου 2021

Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας: Σε κανέναν άλλον πριν από την Παναγία δεν απηύθυνε ο Θεός το χαίρει!

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. (1408). Πινακοθήκη Τρετιάκοφ Μόσχα.

Ομιλία: Εις την Υπερένδοξον της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου Γέννησιν

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=322399>

9. Έτσι η Πανάμωμη με τα νόμιμα χαρίσματα και την αξιοποίησή τους η ίδια έπλεξε στον εαυτό της αυτό το στεφάνι. Γιατί, ενώ η βοήθεια που δέχθηκε από το Θεό ήταν η ίδια με εκείνη που δέχθηκαν όλοι, αυτή τόσο πολύ ξεπέρασε τους άλλους με όσα πρόσθεσε από τον εαυτό της, ώστε όχι μόνο να νικήση παντού όπου εκείνοι νικήθηκαν, αλλά και να νικήση τόσο λαμπρά, ώστε η νίκη της να επαρκέση και για την προσωπική της δόξα, αλλά και για τους άλλους ανθρώπους και να είναι σαν μια νίκη που την επέτυχαν όλοι.

Γιατί δεν απέδειξε χειρότερο το ανθρώπινο γένος ξεπερνώντας το σαν ένας αντίδικός του, αλλά το εκόσμησε.

Ούτε το έκαμε να ντρέπεται σα να νικήθηκε, αλλά το φανέρωσε λαμπρότερο.

Ούτε με το να γίνη η ίδια εξαιρετικά ωραία αποκάλυψε την ασχήμια των ομοφύλων της, αλλά τους χάρισε ωραιότητα.

Ούτε πάλι με το ότι υπερασπίσθηκε με επιτυχία την ανθρώπινη φύση μέσα της, μεταθέτοντας έτσι καθαρά την αιτία της αμαρτίας στον κάθε άνθρωπο χωριστά, έκαμε βαρύτερες τις ευθύνες για τους ανθρώπους.

Αντίθετα, έχοντας η ίδια ευδοκιμήσει με πρωτοφανή τρόπο, κατήσχυνε και νίκησε την αμαρτία, για να απαλλάξη από κάθε κακία τους κατησχυμμένους και νικημένους.

Κι έτσι το κάλλος, που δόθηκε στην ανθρώπινη φύση, δεν το διατήρησε ανόθευτο από κάθε ξένο στοιχείο μόνο στον εαυτό της, αλλά, όσο ήταν δυνατόν, και σε όλους τους άλλους ανθρώπους.

10. Και αν ήθελε κανείς να εξετάση, θα μπορούσε να βρη για όλα τούτα πολλές και λαμπρές αποδείξεις.

Πριν από όλα, τίποτε δεν εμπόδισε το Θεό να κατέλθη και να σκηνώση μέσα της μόλις χρειάσθηκε. Γιατί δεν θα μπορούσε βέβαια να κατέλθη, αν ήταν οικοδομημένο ανάμεσά τους το διαχωριστικό τείχος, πράγμα που θα συνέβαινε, αν υπήρχε μέσα της κάτι συγγενικό προς την αμαρτία, γιατί, όπως λέγει ο Προφήτης, «οι αμαρτίες σας διαχωρίζουν ανάμεσα σε σας και σε μένα».

Κι ούτε βέβαια πρέπει να νομίσουμε ότι υπήρχε και αντιστεκόταν προς την κάθοδο του Θεού το τείχος και ότι κατεβαίνοντας ο Θεός το εγκρέμισε με τη δυναμή Του.

Γιατί το μέσο με το οποίο έκρινε καλό να καταλύση αυτό το φραγμό δεν υπήρχε, αφού ο ίδιος δεν είχε ακόμη κατέλθει. Και εννοώ ασφαλώς το αίμα και το πάθος, γιατί με αυτό μόνο τον τρόπο έπρεπε να νικιέται η αμαρτία, αφού ακόμη και σε εκείνους που ζούσαν στην εποχή του μωσαϊκού νόμου -και στους οποίους προεικονιζόταν η χάρη- λέγει η Γραφή ότι «χωρίς να χυθή αίμα, δεν μπορούσε να υπάρξη άφεση αμαρτιών».

Εξ άλλου ποιος δεν αναγνωρίζει ότι οι κρίσεις του Θεού για την Παρθένο αποδεικνύουν πως ήταν αμέτοχη στην παραμικρή αμαρτία; Γιατί ο ίδιος ο Κριτής, που «δεν κρίνει με προσωποληψία», κρίνοντας και την κοινή μητέρα όλων των ανθρώπων (την Εύα) και την Παρθένο, την Εύα, που αμάρτησε, ετιμώρησε επιτρέποντας να ζη με λύπη, ενώ την Παρθένο αξίωσε να χαίρη.

Αφού λοιπόν η λύπη αρμόζει στους αμαρτωλούς, αυτοί στους οποίους αρμόζει η

χαρά είναι φανερό ότι δεν έχουν τίποτε το κοινό με την αμαρτία.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο πριν από την Παρθένο σε κανέναν απολύτως άλλον άνθρωπο μέσα στους αιώνες δεν απηύθυνε ο Θεός το «χαίρε», αφού όλοι ήσαν ακόμη υπόδικοι και μέτοχοι της παλαιάς, κακότυχης κληρονομιάς.

Αλλά αυτό γίνεται φανερό και σ' εκείνους που εξετάζουν την προετοιμασία της Παρθένου για τη διακονία του μυστηρίου. Όταν Εκείνη ρώτησε για τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η παράδοξη γέννηση και τι αλλοίωση έπρεπε να υποστή ώστε να κυοφορήσει και να γεννήσει το Θεό, ο Γαβριήλ απαντώντας μίλησε για το Άγιο Πνεύμα και τη δύναμη του Υψίστου και άλλα σχετικά.

Πουθενά όμως στην χαρμόσυνη αγγελία του Αγγέλου δεν έγινε λόγος για απαλλαγή από ενοχή και για άφεση αμαρτιών. Εν τούτοις, αυτή η προετοιμασία θα χρειαζόταν ασφαλώς πριν από οποιοσδήποτε τυχόν άλλες.

Γιατί, αφού ο Ησαΐας, όταν επρόκειτο να σταλή σαν απλός προάγγελος του αγνώστου ως τότε μυστηρίου (της Σαρκώσεως), είχε ανάγκη καθάρσεως και μάλιστα με φωτιά, το γεγονός ότι δεν ζητήθηκε καμιά κάθαρση από εκείνη που, όταν έφθασε ο καιρός, χρειάστηκε να διακονήσει στην πραγματοποίηση του μυστηρίου -κι αυτό όχι μόνο με τη γλώσσα, αλλά προσφέροντας και την ψυχή και το σώμα και όλη την ύπαρξή της- δεν φανερώνει αυτό σαφέστατα ότι δεν είχε τίποτε που έπρεπε να αποβάλει;

Αν δε υπάρχουν μερικοί από τους ιερούς διδασκάλους που υποστηρίζουν ότι η Παρθένος καθάρθηκε από το Άγιο Πνεύμα, πρέπει να θεωρήσουμε ότι λέγοντας κάθαρση εννοούν την προσθήκη χαρισμάτων, αφού οι ίδιοι λένε ότι κατά τον ίδιο τρόπο καθαρίζονται και οι Άγγελοι, στους οποίους βέβαια δεν υπάρχει τίποτε το κακό.

Αυτή δε ακριβώς την ίδια μαρτυρία φαίνεται ότι ήθελε να δώσει ο Σωτήρας για τη μητέρα Του μετά τη μυστηριώδη γέννηση όταν σε δημόσια συνάθροιση είπε ότι «μητέρα μου και αδελφοί μου είναι όσοι ακούνε το λόγο του Θεού και τον εφαρμόζουν».

Αυτά τα είπε θέλοντας να κοσμήσει όχι τόσο εκείνους, όσο τη μητέρα Του.

Γιατί κοσμείται βέβαια η μητέρα, όταν τονίζεται ότι εκείνα που κάνουν τους ανθρώπους άξιους να ονομάζονται «μητέρα και αδελφοί» Του είναι η φροντίδα για την τήρηση του θείου νόμου.

Πράγματι, το γεγονός ότι την Παρθένο δεν την τίμησε απλώς με το όνομα της

μητέρας ούτε την αποκάλεσε μόνο, αλλά την είχε αληθινά μητέρα, φανερώνει καθαρά ότι αυτή είχε ξεπεράσει κάθε κορυφή αγιότητας.

Γιατί, αν αναγνώριζε σαν ακριβείς φύλακες του νόμου όσους τίμησε απλώς με το όνομα, δεν έκαμε έτσι ολοφάνερο ότι σ' εκείνη, στην οποία έδωκε και την πραγματικότητα, σ' εκείνη δηλαδή που υπήρξε αληθινά μητέρα Του, δεν βρήκε ποτέ και σε καμιά περίπτωση κάτι που να μην αρμόζει στα θελήματα και τους νόμους Του;

Φανέρωσε αντίθετα ότι αναγνώρισε στην Παρθένο αρετή που τόσο ξεπερνάει κάθε ανθρώπινο μέτρο, όσο το να είναι κανείς πραγματικά κάτι, από το να ονομάζεται απλώς, όσο δηλαδή η πραγματικότητα βρίσκεται πέρα από τα ονόματα.

Γιατί, όπως δεν υπήρχε τρόπος να γεννήση το Χριστό καλύτερα από ό,τι Τον γέννησε ούτε να γίνη κατά τρόπο πραγματικότερο μητέρα Του από ό,τι έγινε, αλλά έφθασε στη σχέση της προς αυτόν στο ακρότατο όριο γνησιότητας, έτσι δεν ήταν δυνατόν να φθάση και σε μεγαλύτερο μέτρο αρετής από εκείνο με το οποίο έζησε όλη τη ζωή της.

Από το βιβλίο Νικολάου [νυν αγίου Νικολάου] Καβάσιλα, η «Θεομήτωρ (Τρεις Θεομητορικές ομιλίες)», των εκδόσεων της Αποστολικής Διακονίας. Κείμενο, μετάφραση, εισαγωγή, σχόλια Παναγιώτης Νέλλας.

<https://bit.ly/3o2StDj>